Liczebnik i zaimek – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 22 pkt

Przypomnij sobie

- **Liczebnik** to odmienna część mowy. Nazywa liczbę, kolejność albo ilość. Odpowiada na pytania: **ile?**, **ilu?**, **który?** (która? które?).

Rodzaj liczebnika	Pytanie	Przykłady
główny	ile? ilu?	jeden, dwa, pięć, dwanaście, czterdzieści, sto, tysiąc
porządkowy	który? która? które?	pierwszy, trzecia, dziesiąte, setny
zbiorowy	ile? ilu?	dwoje, troje, czworo, pięcioro (dzieci, kociąt, drzwi)
ułamkowy	ile?	pół, półtora, ćwierć, jedna trzecia

- **Liczebnik porządkowy** odmienia się jak przymiotnik: *pierwszy, pierwszego, pierwszemu*. **Liczebnik główny** ma własną odmianę. Najważniejsze formy są w tabeli.

Przypadek	dwa	trzy	pięć
M. (kto? co?)	dwa, dwie, dwaj	trzy, trzej	pięć, pięciu (chłopców)
D. (kogo? czego?)	dwóch (dwu)	trzech	pięciu
C. (komu? czemu?)	dwóm, dwom (dwu)	trzem	pięciu
B. (kogo? co?)	dwa, dwie, dwóch	trzy, trzech	pięć, pięciu
N. (z kim? z czym?)	dwoma; z rzeczownikami żeńskimi lepiej **dwiema** (poprawne też dwoma)	trzema	pięcioma
Ms. (o kim? o czym?)	dwóch (dwu)	trzech	pięciu

- **Liczebnik z rzeczownikiem**: *dwa, trzy, cztery* łączą się z mianownikiem (*dwa koty, trzy książki*), a *pięć* i dalsze – z dopełniaczem (*pięć kotów, sześć książek*). O mężczyznach mówimy: *dwaj chłopcy* albo *dwóch chłopców*, *pięciu chłopców*.
- **Liczebnik zbiorowy** łączymy z nazwami dzieci i młodych zwierząt (*troje dzieci, czworo kociąt*), z nazwami grup osób różnej płci (*dwoje uczniów* – uczeń i uczennica) oraz z rzeczownikami, które mają tylko liczbę mnogą (*dwoje drzwi, troje sań*).
- **Półtora** łączymy z rzeczownikami męskimi i nijakimi (*półtora roku, półtora jabłka*), a **półtorej** – z żeńskimi (*półtorej godziny, półtorej minuty*).

Części mowy nieodmienne – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 22 pkt

Przypomnij sobie

- **Części mowy nieodmienne** nie zmieniają formy: nie odmieniają się przez przypadki, liczby, osoby ani czasy. Są to: **przysłówek, przyimek, spójnik, partykuła** i **wykrzyknik**.

Część mowy	Co robi	Przykłady
przysłówek	określa czasownik, przymiotnik lub inny przysłówek; odpowiada na pytania jak? gdzie? kiedy?	szybko, cicho, dobrze, wczoraj, wysoko, bardzo
przyimek	łączy się z rzeczownikiem, zaimkiem lub liczebnikiem	w, na, pod, nad, przed, za, do, od, z, bez, dla, przez, obok
spójnik	łączy wyrazy albo zdania	i, oraz, a, ale, lecz, albo, lub, więc, bo, że, ponieważ, gdy, jeśli
partykuła	dodaje wypowiedzi znaczenie albo tworzy formy (przeczenie, pytanie, tryb)	nie, czy, niech, -by, chyba, nawet, tylko, przecież
wykrzyknik	wyraża uczucia, woła, naśladuje dźwięki	ach, och, ojej, hej, brawo, hura, psst, bęc, miau

- **Przysłówek** się nie odmienia, ale wiele przysłówków się **stopniuje**: *szybko – szybciej – najszybciej*, *dobrze – lepiej – najlepiej*, *źle – gorzej – najgorzej*, *interesująco – bardziej interesująco – najbardziej interesująco*. Stopniowanie nie jest odmianą.
- **Przyimek** nie występuje sam. Z rzeczownikiem tworzy **wyrażenie przyimkowe**: *w szkole, pod stołem, dla mamy, bez cukru*. Przyimek decyduje o przypadku: *bez* (kogo? czego?), *ku* (komu? czemu?), *przez* (kogo? co?). Czasem mówimy *we, ze*: *we wtorek, ze szkoły, ze mną*.
- **Pisownia przyimków**: przyimki złożone piszemy łącznie (*spod, znad, zza, sprzed, spomiędzy*). Wyrażenia przyimkowe piszemy osobno: *na pewno, w ogóle, na razie, z powrotem, do widzenia*.
- **Spójnik** łączy wyrazy lub zdania. Przecinek stawiamy przed *a, ale, lecz, więc, zatem, czyli*. Stawiamy go też przed *że, bo, ponieważ, gdy, jeśli, żeby*, kiedy te spójniki łączą zdania. Przed pojedynczym *i, oraz, albo, lub, czy, ani* przecinka **nie** stawiamy.
- **Partykuła** nie odpowiada na żadne pytanie. Nadaje wypowiedzi dodatkowe znaczenie (*nawet, tylko, chyba, przecież, właśnie*) albo pomaga tworzyć formy: przeczenie (*nie*), pytanie (*czy*), tryb rozkazujący (*niech*) i tryb przypuszczający (*-by*).

Tryby czasownika; strona czynna i bierna – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 24 pkt

Przypomnij sobie

- **Tryb** czasownika pokazuje, jak mówimy o czynności: czy o niej informujemy, czy ją sobie wyobrażamy, czy do niej zachęcamy lub jej żądamy. Czasownik ma **trzy** tryby.

Tryb	Do czego służy	Przykłady
oznajmujący	informuje o czynnościach, które się dzieją, działy się lub będą się działy	czytam, czytałem, będę czytać, przeczytam
przypuszczający	mówi o czynnościach możliwych, wymarzonych lub zależnych od warunku; wyraża grzeczną prośbę	czytałbym, przeczytałabyś, czytalibyśmy
rozkazujący	wyraża polecenie, prośbę, radę lub zakaz	czytaj, przeczytajmy, czytajcie, niech czyta

- **Tryb oznajmujący** ma trzy czasy: przeszły (*pisałem*), teraźniejszy (*piszę*) i przyszły (*będę pisać, napiszę*). Czasowniki dokonane nie mają czasu teraźniejszego.
- **Tryb przypuszczający** tworzymy od formy czasu przeszłego i cząstek **-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście**: *zrobił → zrobiłbym*, *zrobili → zrobilibyśmy*.

Osoba	liczba pojedyncza	liczba mnoga
1.	zrobiłbym, zrobiłabym	zrobilibyśmy, zrobiłybyśmy
2.	zrobiłbyś, zrobiłabyś	zrobilibyście, zrobiłybyście
3.	zrobiłby, zrobiłaby, zrobiłoby	zrobiliby, zrobiłyby

- **Pisownia -by**: z osobową formą czasownika piszemy **łącznie** (*poszedłbym, chcielibyśmy*). Po innych wyrazach piszemy **osobno** (*ja bym, chętnie by, można by, trzeba by*), także po spójnikach (*czy by, albo by*). Wyrazy *gdyby, żeby, aby, jakby, choćby* piszemy zawsze łącznie.
- **Tryb rozkazujący** ma formy dla drugiej osoby liczby pojedynczej (*pisz, zrób*), pierwszej osoby liczby mnogiej (*piszmy, zróbmy*) i drugiej osoby liczby mnogiej (*piszcie, zróbcie*). Dla trzeciej osoby dodajemy partykułę **niech**: *niech pisze, niech piszą*.
- **Uważaj na pisownię** w trybie rozkazującym: *pomóż, połóż, otwórz* (ó!), *weź* (nie: weźmij), *zjedz, wyjdź*. Po zdaniu w trybie rozkazującym stawiamy kropkę albo znak wykrzyknika.
- **Strona czynna**: podmiot **wykonuje** czynność – *Kasia napisała list.* **Strona bierna**: podmiot **doznaje** czynności, czyli ktoś wykonuje ją na nim – *List został napisany przez Kasię.*

Zdanie pojedyncze i złożone, równoważnik zdania – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 23 pkt

Przypomnij sobie

- **Wypowiedzenie** to wypowiedź, która ma sens i kończy się kropką, znakiem zapytania albo znakiem wykrzyknika. Wypowiedzenie z osobową formą czasownika (z **orzeczeniem**) to **zdanie**. Wypowiedzenie bez niej to **równoważnik zdania**.

Rodzaj	Jak rozpoznać	Przykład
zdanie pojedyncze	ma jedno orzeczenie	Kasia czyta książkę.
zdanie złożone	ma co najmniej dwa orzeczenia, czyli składa się z co najmniej dwóch zdań	Kasia czyta, a Tomek rysuje.
równoważnik zdania	nie ma osobowej formy czasownika	Cisza w bibliotece! Na dworze ciemno.

- **Ile orzeczeń, tyle zdań składowych.** *Zadzwonił dzwonek i uczniowie wyszli z klasy* – dwa orzeczenia (*zadzwonił, wyszli*), więc dwa zdania składowe. *Brat i siostra grają w piłkę* – jedno orzeczenie (*grają*), więc to zdanie pojedyncze.
- **Zdanie złożone współrzędnie** składa się ze zdań **równorzędnych**: żadne nie określa drugiego i od żadnego nie zadamy pytania do drugiego. Łączą je spójniki *i, oraz, a, ale, lecz, albo, lub, czy, ani, więc, zatem, dlatego, czyli* albo sam przecinek: *Świeciło słońce, ptaki śpiewały.*
- **Zdanie złożone podrzędnie**: jedno zdanie (**podrzędne**) określa drugie (**nadrzędne**). Od zdania nadrzędnego zadajemy pytanie, a zdanie podrzędne na nie odpowiada: *Nie poszedłem do szkoły* (dlaczego?) – *bo byłem chory*.
- Zdanie podrzędne zaczyna się od **spójnika** (*że, żeby, aby, bo, ponieważ, gdy, jeśli, chociaż, gdyby*) albo od **zaimka** (*który, co, kto, gdzie, kiedy, jak*). Zdanie podrzędne może stać przed nadrzędnym: *Gdy wróciłem, mama spała.*

Interpunkcja: przecinek, dwukropek, średnik, cudzysłów, nawias – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 18 pkt

Przypomnij sobie

- **Interpunkcja** to zasady stawiania znaków przestankowych. Dzięki nim tekst jest jasny, a czytelnik wie, gdzie zrobić pauzę i jak rozumieć zdanie.
- **Przecinek w zdaniu złożonym** oddziela zdania składowe. Stawiamy go przed wyrazami: **że, żeby, bo, ponieważ, gdy, kiedy, jeśli, który, ale, lecz, a, więc, dlatego**. Przykład: Wiem, że jutro będzie sprawdzian.
- Zdanie podrzędne na początku lub w środku też oddzielamy przecinkami: Gdy zadzwonił dzwonek, wyszliśmy na boisko. Książka, którą czytam, jest ciekawa. Gdy przed „który" stoi przyimek, przecinek stawiamy przed przyimkiem: Dom, w którym mieszkam, jest stary.
- **Bez przecinka** łączymy wyrazy i zdania pojedynczymi spójnikami: **i, oraz, albo, lub, ani, czy**. Przykład: Ola czyta książkę i słucha muzyki. Weź zeszyt albo kartkę. Wyjątek: gdy spójnik się powtarza, przecinek stawiamy przed drugim: Zabierz i kurtkę, i czapkę.
- **Uwaga na „czy":** bez przecinka, gdy łączy dwie możliwości (Wolisz herbatę czy kakao?). Z przecinkiem, gdy zaczyna zdanie po czasowniku, np. po „nie wiem", „pytam" (Nie wiem, czy zdążę).
- **Wyliczenie**: wyrazy wymieniane po kolei oddzielamy przecinkami. Przed ostatnim wyrazem połączonym przez „i" przecinka **nie** ma: W ogrodzie rosną róże, tulipany i bratki.
- **Wołacz** (zwrot do kogoś) zawsze oddzielamy przecinkiem albo wykrzyknikiem: Kasiu, podaj mi książkę. Dziękuję ci, babciu, za pomoc.
- **Dwukropek** stawiamy przed wyliczeniem zapowiedzianym wcześniej (np. słowami: trzy rzeczy, następujące), przed przytoczeniem czyichś słów i przed wyjaśnieniem. Przykłady: Weź trzy rzeczy: kurtkę, czapkę i kanapki. Pani powiedziała: „Jutro idziemy do teatru". Wiedziałem jedno: muszę zdążyć.
- **Średnik** oddziela mocniej niż przecinek, a słabiej niż kropka. Stawiamy go między dłuższymi, dość samodzielnymi częściami zdania złożonego: Rano padał deszcz; po południu wyszło słońce. Oddziela też dłuższe elementy wyliczenia, w których są już przecinki.
- **Cudzysłów** („…") stosujemy przy tytułach zapisanych odręcznie, przy przytaczanych cudzych słowach (cytatach) i przy wyrazach użytych w nietypowym, np. żartobliwym, znaczeniu. W polskim tekście pierwszy znak stoi na dole, a drugi u góry.
- **Nawias** zawiera dodatkowe informacje: wyjaśnienia, daty, przykłady. Zdanie musi mieć sens także bez tego, co jest w nawiasie: Mikołaj Kopernik (1473–1543) był astronomem.

Znak	Kiedy go stawiamy	Przykład

Budowa wiersza: podmiot liryczny, wers, strofa, rym, refren, apostrofa, pytanie retoryczne – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 18 pkt

Przypomnij sobie

- **Podmiot liryczny** to osoba, która mówi w wierszu. Nie jest tym samym co autor: poeta może mówić głosem dziecka, zwierzęcia albo przedmiotu.
- Podmiot liryczny może się **ujawniać** (mówi o sobie: ja, my, widzę, kocham) albo być **ukryty** (opisuje świat i nic nie mówi o sobie). **Adresat** to ten, do kogo mówi podmiot liryczny, np. przyjaciel, mama, rzeka.
- **Wers** to jedna linijka wiersza. **Strofa** to grupa wersów oddzielona od innych pustą linijką (odstępem). Zdanie może zajmować kilka wersów, dlatego wersów nie liczymy po kropkach.
- **Rym** to podobne brzmienie końcówek wyrazów na końcu wersów. Liczymy go od samogłoski akcentowanej, czyli zwykle od przedostatniej sylaby: la-sem – cza-sem.
- **Rym dokładny**: końcówki brzmią tak samo (lasem – czasem, rzeka – czeka). **Rym niedokładny**: brzmią podobnie, ale nie tak samo (okno – mokro, szkoła – wołam).
- **Układy rymów**: **parzyste** (aabb) – rymują się wersy sąsiednie; **przeplatane** (abab) – rymują się wersy 1. i 3. oraz 2. i 4.; **okalające** (abba) – wers 1. rymuje się z 4., a 2. z 3.
- **Refren** to wers lub kilka wersów powtarzanych w wierszu, zwykle na końcu strofy. Podkreśla najważniejszą myśl i ułatwia zapamiętanie. Na przykład wers „Tak nam dopomóż Bóg!” wraca w każdej strofie „Roty” Marii Konopnickiej.
- **Apostrofa** to bezpośredni zwrot do kogoś lub czegoś: osoby, zwierzęcia, rzeczy, ojczyzny. Poznasz ją po wołaczu, często z wykrzyknikiem: „Litwo! Ojczyzno moja!” (Adam Mickiewicz, „Pan Tadeusz”).
- **Pytanie retoryczne** to pytanie, na które nikt nie czeka odpowiedzi. Podkreśla uczucia albo skłania do myślenia: „Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?” (Jan Kochanowski). W tym wersie jest też apostrofa: „Panie”.

Układ rymów	Schemat	Które wersy się rymują
parzyste	aabb	1. z 2., 3. z 4.
przeplatane	abab	1. z 3., 2. z 4.
okalające	abba	1. z 4., 2. z 3.

Tekst popularnonaukowy i publicystyczny – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 12 pkt

Przypomnij sobie

- **Tekst popularnonaukowy** (rodzaj tekstu informacyjnego) przekazuje wiedzę naukową w prosty sposób. Pisze go znawca dla czytelników, którzy nie są specjalistami. Ma tytuł, często śródtytuły, przykłady, porównania i ciekawostki. Autor podaje przede wszystkim **fakty**.
- **Tekst publicystyczny** (np. artykuł w gazecie, komentarz, wpis na blogu) dotyczy ważnej, aktualnej sprawy. Autor przedstawia swoją **opinię** i chce przekonać do niej czytelnika. Łączy fakty z opiniami.
- **Tekst reklamowy** ma skłonić odbiorcę, żeby coś kupił albo z czegoś skorzystał. Używa **środków perswazji**, czyli sposobów przekonywania.
- **Temat** mówi, **o czym** jest tekst, np. sen delfinów. **Główna myśl** mówi, **co** autor chce nam przekazać o tym temacie, np. Delfiny śpią połową mózgu, bo muszą pamiętać o oddychaniu. Temat zapiszesz kilkoma wyrazami, główną myśl – całym zdaniem.
- **Informacje ważne** są potrzebne, żeby zrozumieć główną myśl. **Informacje drugorzędne** to szczegóły i ciekawostki – bez nich tekst nadal jest zrozumiały.
- **Fakt** to informacja, którą można sprawdzić (w encyklopedii, pomiarem): Delfin jest ssakiem. **Opinia** to czyjaś ocena, z którą można się nie zgodzić: Delfiny to najmilsze zwierzęta. Opinię zdradzają słowa: uważam, moim zdaniem, najlepszy, wspaniały, niestety.
- **Słownictwo neutralne** tylko nazywa (pies, samochód, nowy). **Słownictwo wartościujące** ocenia – dobrze albo źle (psisko, gruchot, rewelacyjny, okropny).
- **Argumenty rzeczowe** odwołują się do faktów i logiki (liczby, badania, doświadczenie). **Argumenty emocjonalne** odwołują się do uczuć (strachu, litości, dumy, chęci bycia modnym).
- **Środki perswazji w reklamie**: zwrot do odbiorcy (Ty też możesz!), tryb rozkazujący (Kup! Spróbuj!), pytania, słownictwo wartościujące i stopień najwyższy (najlepszy), obietnica (poczujesz się jak mistrz), liczby bez źródła (9 na 10 dzieci…), znana osoba lub ekspert, chwytliwe, rymowane hasło, prezent dołączony do produktu.
- **Czytaj krytycznie**. Zadaj pytania: Kto to napisał? W jakim celu? Co jest faktem, a co opinią? Czy podano źródło liczb? Czego reklama **nie** mówi?

Rodzaj tekstu	Cel	Po czym go poznasz
popularnonaukowy	przekazać wiedzę	fakty, liczby, wyjaśnienia, przykłady, prosty język

Charakterystyka postaci i wypowiedź argumentacyjna – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 20 pkt

Przypomnij sobie

- **Charakterystyka** to opis postaci – jej wyglądu, a przede wszystkim charakteru. Można scharakteryzować bohatera lektury, filmu albo prawdziwą osobę.
- **Plan charakterystyki**: 1) przedstawienie postaci (kim jest, skąd ją znamy); 2) wygląd zewnętrzny; 3) cechy charakteru – każda z przykładem zachowania; 4) zainteresowania, umiejętności, relacje z innymi; 5) ocena postaci i twój stosunek do niej.
- **Cechę trzeba udowodnić.** Nie wystarczy napisać: Bilbo był odważny. Dodaj przykład: Bilbo był odważny, ponieważ sam zszedł tunelem do pieczary smoka.
- **Charakterystyka bezpośrednia**: narrator albo inna postać nazywa cechę wprost (Był leniwy.). **Charakterystyka pośrednia**: cechę odgadujemy z zachowania, słów i decyzji bohatera.
- **Przydatne słownictwo**: cechy (uczynny, wytrwały, lojalny, porywczy, zarozumiały); zwroty: świadczy o tym…, dowodem jest…, widać to, gdy…, na przykład…, najbardziej cenię w nim…, nie podoba mi się, że…
- **Tekst argumentacyjny** ma przekonać odbiorcę do twojego zdania. **Wstęp**: stanowisko, czyli twoje zdanie w danej sprawie. **Rozwinięcie**: co najmniej **dwa** argumenty, każdy z przykładem i w osobnym akapicie. **Zakończenie**: podsumowanie i powtórzenie stanowiska.
- **Argument** to powód, który uzasadnia stanowisko. **Przykład** pokazuje, że argument jest prawdziwy. Może pochodzić z lektury, filmu, historii albo z życia.
- **Argumenty rzeczowe** opierają się na faktach i logice, a **emocjonalne** – na uczuciach. W tekście argumentacyjnym możesz używać obu rodzajów. Każdy argument popieraj przykładem.
- **Słownictwo porządkujące**: uważam, że…; moim zdaniem…; po pierwsze…; po drugie…; ponadto…; przykładem jest…; dlatego…; z tych powodów…; na zakończenie…

	Charakterystyka	Tekst argumentacyjny
cel	przedstawić i ocenić postać	przekonać do swojego zdania
wstęp	kim jest postać	stanowisko
rozwinięcie	wygląd, cechy z przykładami, zainteresowania, relacje	argumenty z przykładami
zakończenie	ocena postaci	podsumowanie, powtórzenie stanowiska

Liczebnik i zaimek – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

KARTA 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 16 pkt

Pamiętaj: czworo kociąt – liczebnik zbiorowy

1 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 6 pkt

Kiermasz ciast

1. W piątek, szesnastego października, nasza klasa zorganizowała kiermasz ciast. Przygotowania trwały półtora tygodnia. Upiekliśmy czternaście blach ciasta i trzy tuziny babeczek.

2. Stoisko stanęło przy drzwiach sali numer dwanaście. Pierwszy klient przyszedł już o ósmej. Była to pani dyrektor. Kupiła dwa kawałki sernika.

3. Do południa sprzedaliśmy prawie wszystko. Zostało tylko sześć babeczek. Zjedli je dwaj chłopcy z klasy piątej, którzy pomagali nam składać stoliki.

4. Zebraliśmy czterysta dwadzieścia złotych. Za te pieniądze kupimy karmę dla schroniska. Pojedzie tam pięcioro uczniów z naszą wychowawczynią.

Tekst oryginalny

1.1 **Wypisz z akapitu 1. cztery liczebniki. Nazwij rodzaj każdego z nich.** ___ / 2 pkt

1.2 **Do czego odnosi się zaimek *je* w akapicie 3.? Napisz jedno zdanie.** ___ / 1 pkt

1.3 **Co oznacza zapis *pięcioro uczniów* w akapicie 4.?** ___ / 1 pkt

A. grupę samych chłopców
B. piątego ucznia w kolejce
C. grupę samych dziewcząt
D. grupę chłopców i dziewcząt

1.4 **Zapisz słownie kwoty.** ___ / 2 pkt

1. 420 zł – _____ złotych
2. 1250 zł – _____ złotych

Części mowy nieodmienne – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

KARTA 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 21 pkt

Pamiętaj: w pudełku

1 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 9 pkt

Kasztanowa wyprawa

1. W sobotę Ola i Kuba poszli do parku po kasztany. Wiał silny wiatr, ale nikt się nim nie przejmował. Kasztany spadały z drzew prosto pod nogi.

2. – Hura! Tu jest ich mnóstwo! – zawołała Ola i szybko zaczęła zbierać. Kuba szedł wolniej i uważnie oglądał każdy owoc. Najdłużej przyglądał się tym, które miały błyszczącą skórkę.

3. – Chyba mamy już dosyć – powiedział po godzinie. – Niech każdy weźmie jeszcze dwa i wracamy.

4. W domu dzieci zrobiły z kasztanów sześć ludzików. Babcia przyglądała się im z uśmiechem. – Och, jakie piękne! Gdybym była młodsza, zrobiłabym takie same – westchnęła.

Tekst oryginalny

1.1 **Wypisz z akapitu 1. cztery przyimki.** ___ / 2 pkt

1.2 **Wypisz z akapitu 2. przysłówek w stopniu wyższym i przysłówek w stopniu najwyższym.** ___ / 2 pkt

1.3 **Co robi wyraz *niech* w akapicie 3.?** ___ / 1 pkt

A. tworzy wyrażenie przyimkowe
B. tworzy tryb rozkazujący
C. wyraża zachwyt
D. łączy dwa zdania

1.4 **Wypisz z akapitu 1. dwa spójniki. Wyjaśnij, dlaczego przecinek stoi tylko przed jednym.** ___ / 2 pkt

Tryby czasownika; strona czynna i bierna – ćwiczenia podstawowe

KARTA 2/6

Sprawdzam, czy rozumiem podstawy

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 13 pkt

Pamiętaj: maluję – tryb oznajmujący

1 **Przekształć zdania na stronę bierną.** ___ / 3 pkt

a) Kot złapał mysz.

b) Tata myje samochód.

c) Uczniowie posprzątają klasę.

2 **Przekształć zdania na stronę czynną.** ___ / 3 pkt

a) Wiadomość została wysłana przez Maćka.

b) Drzewo zostało przewrócone przez wichurę.

c) Lekcja jest prowadzona przez panią Nowak.

3 **Wpisz czasowniki w trybie rozkazującym.** ___ / 4 pkt

1. (ty) zamknąć: _____ okno!
2. (my) zaśpiewać: _____ piosenkę!
3. (wy) posprzątać: _____ pokój!
4. (ona) zadzwonić: _____ do mnie!

4 **W którym zdaniu jest błąd w zapisie?** ___ / 1 pkt

A. Można by pojechać nad morze.

B. Ja bym pojechał nad morze.

C. Chciałbym pojechać nad morze.

D. Chciał bym pojechać nad morze.

Sprawdzian: Zdanie pojedyncze i złożone, równoważnik zdania – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 18 pkt

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 18 pkt

1 Przyporządkuj wypowiedzenia do właściwej kolumny. ___ / 6 pkt

Mama piecze ciasto. Pyszne ciasto! Mama piecze, a tata sprząta.
Jutro pojedziemy do babci. Na dworze ciemno. Wiem, że się spóźnisz.

zdanie pojedyncze	zdanie złożone	równoważnik zdania

2 Przyporządkuj zdania do właściwej kolumny. ___ / 4 pkt

Zjadłem obiad, więc mam siłę. Mam siłę, bo zjadłem obiad. Ola śpiewa, a Ela tańczy.
Ola śpiewa piosenkę, którą sama napisała.

złożone współrzędnie	złożone podrzędnie

3 Wstaw przecinki tam, gdzie są potrzebne. Przepisz zdania. ___ / 3 pkt

a) Chciałem zadzwonić ale nie miałem telefonu.

b) Wiem że masz rację.

c) Kupiłem gruszki i jabłka.

4 Połącz zdania spójnikiem z nawiasu. Napisz, jakie zdanie złożone powstało. ___ / 2 pkt

Nie poszłam na basen. Bolało mnie gardło. (bo)

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Język polski, klasa 6 – pakiet 8 zestawów (48 kart pracy) z powtórkami

Podgląd pokazał 12 z 170 stron. Pełna wersja: 170 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Zdanie pojedyncze i złożone, równoważnik zdania – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Budowa wiersza: podmiot liryczny, wers, strofa, rym, refren, apostrofa, pytanie retoryczne – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Interpunkcja: przecinek, dwukropek, średnik, cudzysłów, nawias – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Tekst popularnonaukowy i publicystyczny – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Tryby czasownika; strona czynna i bierna – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Części mowy nieodmienne – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Charakterystyka postaci i wypowiedź argumentacyjna – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6
- Liczebnik i zaimek – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 6

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/jezyk-polski-klasa-6-pakiet-zestawow-kart-pracy